

[Ingmar Wagner.]

Den foreslåede ændring til § 1, stk. 3, betyder efter vor mening en alvorlig forringelse af dette lovforslag. Nu vil man kun sikre de unge 14—15-årige mulighed for en ugentlig frieftermiddag til deltagelse i ungdomsskoleundervisningen, og det må efter vor mening siges at være aldeles utilstrækkeligt. Det er jo almindelig bekendt, at de unge, der kommer ud af folkeskolen eller børneskolen, når de er fyldt 14 år, ikke ligefrem står og stamper for at komme på skolebænken igen, tværtimod er størsteparten af de unge det, som man almindeligvis kalder skoletrætte — jeg tror også, undervisningsministeren omtalte dette ved sin fremsættelse af lovforslaget — ja, for langt de fleste går der en vis periode, inden de får lyst til at videreudvikle deres skolekundskaber; jeg vil personlig tro, at der går mindst et år, måske mere, inden lysten til at lære igen melder sig, og så kan det jo efter udvalgets ændringsforslag ikke lade sig gøre; når man er fyldt 16 år, er arbejdsgiveren efter ændringsforslaget ikke længere pligtig at give de unge fri, for at de kan deltage i ungdomsskoleundervisningen, og jeg håber ikke, jeg støder nogen på mancherterne, havde jeg nær sagt, når jeg siger, at den kommunistiske gruppe har meget lidt tiltro til, at arbejdsgiverne — det gælder også arbejdsgiverne indenfor landbruget — af egen fri vilje vil give de unge fri til at deltage i denne ungdomsundervisning og samtidig udbetale fuld løn til dem i fritimerne. Derimod er det næsten så sikkert som amen i kirken, at mange arbejdsgivere direkte vil give de unge besked om, inden de tiltræder en plads, at det ikke vil være velset, at de forsøger at komme til at deltage i nogen form for undervisning indenfor arbejdstiden, ja, der er måske oven i købet nogle, der vil udtrykke det sådan, at man skal ikke uddanne sig for arbejdsgiverens penge. Det er jo altfor godt kendt, at når det drejer sig om lærlingeungdommen, er det først og fremmest arbejdsgiverne, der er forbitrede modstandere af, at der gives ungdommen tålelige undervisningsforhold, bl. a. ved indførelse af dagskoleundervisning; de mener, at aftenskolen er en ganske fortræffelig form, ja, at den ligefrem er langt bedre — det har vi i hvert fald hørt i denne sal — end dagskoleundervisningen, der jo

efterhånden er indført i alle andre lande, blot ikke i Danmark, fordi man i andre lande betragter den som et ganske naturligt fremskridt. Derfor synes jeg, der er grund til at spørge såvel det ærede udvalgs ordfører som undervisningsministeren direkte, hvorvidt denne ændring i § 1 er indført for at imødekomme arbejdsgiversynspunkterne og for at forhindre, at ungdomsskoleundervisningen kommer til at foregå om dagen. Såfremt dette er ministerens og udvalgets mening, tror jeg, man kan spå denne ungdomsskolelov en meget krank skæbne, ja, man kunne måske tillade sig at sige, at værdien af disse flere års kommissionsarbejde, som jo først og fremmest har været gennemført med henblik på de 14—18-årige, er blevet nul og niks med denne ændring. Kommunisterne er, som man vil forstå, skarpe modstandere af denne ændring, og vi foreslår — nu er det måske for sent — at ændringsforslaget trækkes tilbage; ellers vil vi i hvert tilfælde stemme imod det.

Jeg skal ikke gøre mange bemærkninger om § 3 i lovforslaget, som helt udgår, idet kommunisterne ikke var særlig glade for forslaget om en forsøgsvis forlængelse af skoletiden med et år — ikke fordi vi er modstandere af, at de unge skal lære noget mere, men fordi dette forslag ikke var forbundet med lettelser for forældrene, og det er jo soleklart, at det er en udgift for et hjem at have børnene længere i skole, især for de mange arbejderhjem, hvor man går ud fra, at når en dreng eller en pige er fyldt 14 år, skal de være med til hjemmets opretholdelse. Der var imidlertid også en anden side af denne § 3: skulle man overhovedet tænke sig den gennemført, burde den efter vor mening have været fulgt op af et skolebyggeri, som jeg nævnte ved første behandling, fordi jo selv en forsøgsvis forlængelse af skoletiden med et år ville have betydet, at forholdene i de i forvejen overfyldte skoler ville blive endnu dårligere, såvel for børnene som for de overbebyggede lærere.

Jeg kan ikke lade være med at nævne, at denne § 3, som altså nu udgår af lovforslaget, ved fremsættelsen blev særlig varmt understøttet af undervisningsministeren, og han forbandt den jo med problemet om de såkaldt store årgange. Jeg husker også, hvordan dagbladet „Social-Demokraten“ li-